

Instytut Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu

Dyrektor
Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa

Urząd Miasta Piotrkowa Trybunalskiego
KANCELARIA
Wpł. dnia 02-07-2021
Nr 60541 podpis

Pan
Piotr Chojniak
Prezydent Miasta
Piotrkowa Trybunalskiego
Pasaż Karola Rudowskiego 10
97-300 Piotrków Trybunalski

Pismo z dnia: 04.11.2020
Znak: IGK.414.2.2020

Nasz znak: BUWIII-913-99(2)/21
Data: Warszawa, 27.06.2021 r.

Szanowny Panie Prezydanie,

w nawiązaniu do pisma znak jak wyżej, uprzejmie informuję, że na podstawie art. 53j ust. 1 pkt 5 Ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2021 r. poz. 177), pozytywnie opiniuję inicjatywę umieszczenia na pomniku przy ul. Budki w Piotrkowie Trybunalskim tablicy z nazwiskami ofiar egzekucji dokonanej przez Niemców w tym miejscu w dniu 12 lutego 1944 r.

Poniżej przekazujemy opracowaną przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Łodzi listę ofiar, którą sporządzono na podstawie szczegółowej kwerendy archiwalnej oraz bibliotecznej. Nie udało się potwierdzić, by wszystkie te osoby były zaangażowane w działalność konspiracyjną. W analizowanych publikacjach w przypadku większości osób podaje się ich przynależność do Armii Krajowej. Przy czym Adam Olasik, komendant Obwodu Piotrkowskiego AK, w swoich wspomnieniach wymienia tylko trzy osoby jako należące do AK: Mariana Kowalskiego, Jana Jarneckiego, Stanisława Nowaka.

1. Ambrożek Feliks - ur. 18.05.1920 r. w Biskupiej Woli; s. Michała i Apolonii z d. Wójcik; zam. Biskupia Wola
2. Ambrożek Czesław Tadeusz - ur. 04.07.1923 r. w Biskupiej Woli; s. Kazimierza i Antoniny z d. Mintal; zam. Biskupia Wola
3. Burda Zygmunt - ur. 01.03.1920 r. w Kaliskiej Woli; s. Stanisława i Zofii z d. Lubczyk; zam. Kaliska Wola
4. Dębowski Waław - ur. 30.03.1906 r. w Reczkowie; s. Jana i Agnieszki z d. Kołodziejczyk; zam. Rzeczków

1/3

#MOJA NIEPODLEGŁA.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU
Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa
ul. Janusza Kurtyki 1, 02-676 Warszawa
tel. 22 581-88-51, 22 581-89-66; fax 22 581-89-10, mail: buwim@ipn.gov.pl
www.ipn.gov.pl

5. Dombrowski Maksymilian - ur. 30.08.1919 r. w Bydgoszczy; s. Stanisława
6. Durys Jan - ur. 24.06.1909 r. w Łodzi; s. Tadeusza
7. Fortak Jan - ur. 19.11.1923 r. w Biskupiej Woli; s. Wincentego i Józefy z d. Derendasz; zam. Biskupia Wola
8. Grabiński Edward Józef - ur. 13.03.1899 r. w Dąbrowie Górniczej; s. Stanisława i Jadwigi z d. Parzowskiej; zam. Piotrków
9. Jarnecki Jan - ur. 06.11.1890 r. w Piotrkowie Trybunalskim; s. Wojciecha i Magdaleny z d. Szaler; zam. Piotrków; przedwojenny funkcjonariusz Policji Państwowej
10. Kopacki Stanisław - ur. 01.02.1901 r. w Piotrkowie Tryb.; s. Jana i Józefy z d. Sowińskiej; zam. Piotrków, członek Polskiej Partii Robotniczej
11. Kopacki Stefan - ur. 22.03.1903 r.; s. Jana i Józefy z d. Sowińskiej; zam. Piotrków, członek Polskiej Partii Robotniczej
12. Koper Józef - ur. 12.01.1910 r. w Biskupiej Woli; s. Józefa i Elżbiety; zam. Biskupia Wola
13. Kowalski Marian - ur. 07.12.1889 r. w Wolborzu; s. Józefa i Emilii; zam. Piotrków; ps. Wilk; podoficer wywiadu 28 Pułku Strzelców Kaniowskich; przedwojenny funkcjonariusz Policji Państwowej
14. Lalek Józef - ur. 03.08.1921 r. w Żarnowie; s. Stefana i Rozalii z d. Lipińskiej; zam. Piotrków
15. Lenarczyk Jan - ur. 05.07.1918 r. w Reczkowie; s. Jana
16. Lenarczyk Stanisław - ur. 18.01.1913 r. w Reczkowie; s. Jana
17. Lipiński Stanisław - ur. 21.01.1915 r. w Łodzi; s. Stanisława
18. Lipiński Stanisław - ur. 31.10.1887 r. w Gościmowicach; s. Józefa
19. Nowak Stanisław - ur. 01.05.1900 r. w Komorowie; s. Piotra i Anny; zam. Piotrków; st. sierż. Wojska Polskiego
20. Szmelcuch Stanisław - ur. 08.05.1911 r. w Gałkowicach Starych; s. Kazimierza i Franciszki z d. Szymanek; zam. Gałkowice k. Parzniewic

Należy dodać, że podstawą opracowanej listy ofiar było obwieszczenie Dowódcy SS i Policji w Dystrykcie Radomskim wydane w dniu 12 lutego 1944 r. w Piotrkowie Trybunalskim, w którym wymieniono wspomniane osoby (IPN GK 141/36 t. 5). Jednocześnie w aktach śledztwa OKŚZpNP w Łodzi (sygn. S 13.2006.Zn) znajduje się protokół ekshumacji zwłok ofiar egzekucji na tzw. Budkach. W wyniku prac ekshumacyjnych, które miały miejsce 14 kwietnia 1945 r. w lesie Rakowskim pod Piotrkowem Trybunalskim, ustalono istnienie pięciu zbiorowych grobów, w których łącznie znaleziono szczątki 22 osób. Nie można z całą pewnością rozstrzygnąć kim były dodatkowe dwie osoby, które odnaleziono w czasie ekshumacji. Na podstawie kwerendy można stwierdzić, że jedną z nich mógł być niemiecki żandarm, który odmówił udziału w egzekucji a drugim żołnierz Armii Krajowej – Jan Cebula z Kaliskiej Woli. Aczkolwiek nie można wykluczyć, że wspomniane dwie niezidentyfikowane osoby mogło łączyć z ofiarami egzekucji z 12 lutego 1944 r. jedynie miejsce pochówku.

2/3

#MojaNIEPODLEGŁA.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU
Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa
 ul. Janusza Kurtyki 1, 02-676 Warszawa
 tel. 22 581-88-51, 22 581-89-66; fax 22 581-89-10, mail: buwim@ipn.gov.pl
www.ipn.gov.pl

Biorąc powyższe pod uwagę w naszej ocenie na nowej tablicy pamiątkowej powinny znaleźć się jedynie osoby wskazane w obwieszczeniu niemieckim z 1944 r. Jej treść mogłaby zatem brzmieć jak poniżej:

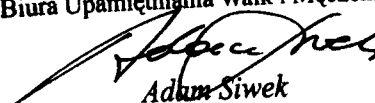
PAMIĘCI POLAKÓW
ZAMORDOWNYCH PRZEZ NIEMCÓW
W ZBIOROWEJ EGZEKUCJI
12 LUTEGO 1944 R.

/Układ alfabetyczny osób - imię i nazwisko/

Kwestę ewentualnego umieszczenia na tablicy osób wobec których ustalono, iż należały do komunistycznej organizacji PPR, pozostawiamy w gestii władz samorządowych.

Z poważaniem

Dyrektor
Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa

Adam Siwek

Do wiadomości:

Pan Bartosz Bijak
Naczelnik OBUWiM IPN w Łodzi

Wyk.: A. Zawadka/T. Knop, tel. 581-88-95

3/3

#MOJA NIEPODLEGŁA.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU
Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa
ul. Janusza Kurtyki 1, 02-676 Warszawa
tel. 22 581-88-51, 22 581-89-66; fax 22 581-89-10, mail: buwim@ipn.gov.pl
www.ipn.gov.pl